

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/181/2020
Identifikačné číslo spisu:	8318200699
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8318200699.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: X.. H. G., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A.É., proti žalovaným v 1. - 38. rade: 1/ Q. M., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 2/ V. H., nar. XX.XX.XXXX, 3/ V. X., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 4/ E. X., rod. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XXX, XXX XX A., 5/ M. F., nar. XX.XX.XXXX, 6/ M. F., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J.J. XXXX/XX, XXX XX A., 7/ H. F., nar. XX.XX.XXXX, 8/ H. A., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 9/ V. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 10/ V. F., nar. XX.XX.XXXX, 11/ V. X., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 12/ U. F., nar. XX.XX.XXXX, 13/ U. R., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 14/ X.. Z. F., nar. XX.XX.XXXX, 15/ Z. L., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 16/ E.. A. O., nar. XX.XX.XXXX, 17/ A. X., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 18/ Z. X., nar. XX.XX.XXXX, 19/ Z. O., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 20/ P. L., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 21/ J. L., nar. XX.XX.XXXX, 22/ J. U., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 23/ X.. Č. D., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 24/ H. Z.Í., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 25/ V. X., nar. XX.XX.XXXX, 26/ V. W., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 27/ Q. L., nar. XX.XX.XXXX, 28/ Q. U., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 29/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, 30/ P. C., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 31/ M. F., nar. XX.XX.XXXX, 32/ M. F., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 33/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, 34/ A. F., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 35/ M. X.R. S., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 36/ Z. O., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 37/ Z. S., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., 38/ G. O., rod. A., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX A., zastúpených ENERGOBYTOM s.r.o. Humenné, Lipová 1, 066 01 Humenné, právne zastúpeného JUDr. Ing. Renátou Vórobeľovou, advokátkou, Lipová 1, 066 01 Humenné, o zaplatenie 2.225 € s prísl., o podaní žalobcu zo dňa 27. júla 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Humennom (ďalej len „prvostupňový súd“) rozsudkom č. k. 12 C 10/2018-307 zo dňa 28. novembra 2019 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 2.225 € s prísl. a žalovaným priznal náhradu trov v konaní v rozsahu 100 %. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania prvostupňový súd dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť v celom rozsahu. Podľa názoru prvostupňového súdu žalobca v danej veci neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho nároku, pretože okrem svojho tvrdenia, žalobca ničím nepreukázal svoj pád na chodníku pred bytovým domom na ul. J. XXXX/XX v A.. Nikto okrem žalobcu nepotvrdil jeho pád tak, ako to žalobca tvrdil. Ani manželka žalobcu, žalovaná v 38.rade, neuviedla miesto pádu žalobcu, táto vo svojej výpovedi len potvrdila, že pri návrate z kostola uvidela stáť žalobcu vo zvlášťnej polohe, ktorý v tom čase už nestál na chodníku pri bytovom dome. Tým žalobca nepreukázal, že žalovaní sú vecne pasívne legitimovaní v tomto konaní. Zároveň súd prihliadol aj k vznesenej námietke premĺčania nároku žalobcu a zistil, že nárok je premĺčaný. K úrazu došlo dňa 08.02.2015, pričom zo znaleckého posudku X.. U. V. vyplýva, že žalobca sa liečil do dňa 24.06.2015, ktorý deň je potrebné považovať za ustálenie zdravotného stavu žalobcu. Nasledujúci deň preto začala plynúť dvojročná premĺčacia lehota na uplatnenie nároku, ktorá uplynula dňa 25.06.2017. Žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody prvýkrát na polícii dňa 20.11.2017, teda po uplynutí dvojročnej premĺčacej lehoty. Z týchto dôvodov prvostupňový súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 3 Co 17/2020-327 zo dňa 2. júna 2020 potvrdil rozsudok okresného súdu Humenné č. k. 12 C 10/2018-307 zo dňa 28. novembra 2019 a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a obsahu spisu konštatoval, že prvostupňový súd zamietol žalobu žalobcu dôvodne po správnom právnom posúdení veci a pri aplikácii relevantných zákonných ustanovení. Premĺčanie je následkom kvalifikovaného uplynutia času, ktoré spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti nároku. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu podľa vykonaného dokazovania znaleckým posudkom znalca X.. U. V. došlo dňa 24.06.2015. Svoj nárok na náhradu škody z titulu bolestného si preto žalobca mohol a mal uplatniť v dvojročnej subjektívnej premĺčacej lehote, teda do 24.06.2017. Žalobca dňa 08.02.2015 musel mať vedomosť o tom, že mu vznikla škoda určitého druhu a rozsahu, ako aj to, kto mu škodu spôsobil, pričom za deň počiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premĺčacej doby je nevyhnutné považovať deň ustálenia zdravotného stavu žalobcu (24.06.2015), kedy už bolo možné urobiť pre žalobcu bodové ohodnotenie. Preto mu odo dňa 24.06.2015 začala plynúť dvojročná subjektívna premĺčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu, ktorá uplynula dňom 24.06.2017. Žalobca si svoj nárok na bolestné uplatnil v trestnom konaní 20.11.2017 a na súde dňa 19.02.2018, teda v oboch prípadoch po márnom uplynutí dvojročnej subjektívnej premĺčacej doby. Odvolací súd preto po preskúmaní veci dospel k záveru, že ak súd prvej inštancie rozhodoval o vznesenej námietke premĺčania a vyhodnotil ju ako dôvodnú, postupoval v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na konkrétnych, výsledkami vykonaného dokazovania preukázaných skutočnostiach a tiež na správnom vyriešení otázky uplynutia premĺčacej doby. K odvolacej námietke žalobcu týkajúcej sa pasívnej vecnej legitimácie žalovaných odvolací súd zároveň dodáva, že aj túto súd prvej inštancie správne vyhodnotil. Žalobca v konaní nijako nepreukázal, že k jeho pádu dňa 08.02.2015 došlo na chodníku priľahlom k bytovému domu žalovaných. Súd prvej inštancie správne odôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu k námietke pasívnej vecnej legitimácii žalovaných, preto naň odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje. Žalobca neunesol dôkazné bremeno tým, že nijako nepreukázal, že spadol pred bytovým domom na ul. J. XXXX/XX v A., preto súd prvej inštancie správne postupoval, keď jeho žalobu aj z vyššie uvedeného dôvodu zamietol. Vzhľadom na skutočnosť, že v odvolacom konaní žalobca nebol úspešný a žalovaným nevznikli žiadne trovy odvolacieho konania, súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolaateľ“) dovolanie nemajúce zákonné náležitosti; pri jeho podaní nebol zastúpený advokátom, nebolo spísané advokátom a ani

nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a musí byť spísaný advokátom (viď § 429 ods. 1 CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu väd dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne väd dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie väd podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných väd, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

7. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4 Cdo 190/2019 schválené občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

8. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

9. Žalobca bol v rozsudku Krajského súdu v Prešove z 2. júna 2020 č. k. 3 Co 17/2020-327 riadne poučený podľa § 428 CSP o prípustnosti dovolania, lehote na jeho podanie, náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1).

10. Vzhľadom na to, že v danej veci dovolateľ nepreukázal požadované právnické vzdelanie a k podanému dovolaniu nepriložil ani plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, súd prvej inštancie ho nad rámec svojej povinnosti (§ 436 ods. 1 CSP) vyzval na odstránenie nedostatkov podania, predloženie plnomocenstva udeleného advokátovi, poučil ho o nutnosti zastúpenia v dovolacom konaní advokátom a o následku neodstránenia nedostatku povinného zastúpenia advokátom. Žalobca napriek výzve súdu uvedené vady v lehote neodstránil.

11. Pretože v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd

odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia, nakoľko dovolanie nebolo spísané advokátom. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.